

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

6 januari 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR STAATSHERVORMING, ALGEMENE ZAKEN EN VERZOEKSCRIFTEN

Vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de moeilijkheden die het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ondervindt om een effectief vervolgingsbeleid te voeren

Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften

Woensdag 6 januari 1999

VOORZITTER : De heer Johan Sauwens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.21 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de moeilijkheden die het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ondervindt om een effectief vervolgingsbeleid te voeren

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sauwens tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de moeilijkheden die het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ondervindt om een effectief vervolgingsbeleid te voeren.

De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Gemeenschappen en gewesten kunnen de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar stellen en de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie toekennen aan hun beëdigde ambtenaren of instellingen, weliswaar binnen de grenzen van hun bevoegdheden. In de praktijk blijven vele decretale strafbepalingen evenwel dode letter bij gebrek aan afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten.

Dit leidt onder meer tot een inefficiënt vervolgingsbeleid inzake ruimtelijke ordening en leefmilieu. Zo is binnen de milieuwetgeving niet altijd duidelijk in hoeverre de deelstaten administratieve geldboetes kunnen opleggen.

Meer algemeen rijst er een probleem met het derde lid van artikel 11 van de Bijzondere Wet tot Hervorming van de Instellingen. De deelstaten kunnen blijkbaar enkel de gevallen bepalen waarin huiszoekingen plaatsvinden. De regeling met betrekking tot andere onderzoeksmaatregelen is voorlopig een federale bevoegdheid.

Deze discussie kadert uiteraard in het ruimere debat over bijkomende stappen in de staats(her)vorming. Een mogelijke de-federalisering van het justitiebeleid zal daarbij zeker ter sprake komen. Daarom had ik de minister-president graag volgende vragen gesteld. Is de inventaris van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap met de decretale strafbaarstellingen en moeilijkheden die de Vlaamse deelstaat ondervindt bij het voeren van een effectief vervolgingsbeleid reeds afgerond ? Zo ja, welke knelpunten worden in dit overzicht opgesomd ? En welke voorstellen worden naar voren geschoven om komaf te maken met de vastgestelde knelpunten ? Zo neen, wanneer zal de - reeds lang aangekondigde - inventaris beschikbaar zijn ?

In hoeverre onderschrijft de minister-president de stelling dat een - gedeeltelijke - defederalisering van het justitiebeleid een oplossing biedt voor voornoemde problemen ? Is de minister-president van oordeel dat een - gedeeltelijke - defederalisering van het justitiebeleid moet worden aangekaart bij een volgende stap in de staats(her)vorming, gezien de moeilijkheden die de Vlaamse deelstaat ondervindt bij het voeren van een effectief vervolgingsbeleid ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik heb de sterke overtuiging dat u vooral steunt op de voorstellen tot homogene bevoegdheidspakketten, zoals - in een historische context geplaatst - voor-

Van den Brande

bereid door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. In afwachting van definitieve oriëntaties spreken we nog niet over het ministerie van de deelstaten. We hebben het trouwens over 1995 en ondertussen staan we al vier jaar verder. In die vier jaar is er uiteraard heel wat werk verricht.

Naar aanleiding van de bespreking van de discussienota van 29 februari 1996, u welbekend onder de naam Schrikkelnota, werd inderdaad aan het college van Secretarissen-generaal het verzoek gericht een inventaris op te stellen van de strafbepalingen in decreten en wetten met betrekking tot gewesten en gemeenschapsbevoegdheden. Bijkomend werd gevraagd een overzicht te geven van de moeilijkheden die de administraties ondervinden bij de praktische toepassing van deze regelgeving.

Het college van Secretarissen-generaal belastte een interdepartementale werkgroep ad hoc met de verzameling en de verwerking van de gevraagde gegevens. De werkgroep kreeg als bijkomende opdracht statistische gegevens te verzamelen in verband met het gebruik van de opsporingsbevoegdheden en de eraan verbonden gevolgen door de parketten. Er werd ook gevraagd om de gesignaleerde knelpunten verder uit te diepen.

Bij brief van 3 februari 1997 gaf ik u trouwens kennis van deze informatie voor eventuele verdere bespreking in de commissie. Voor zover mij bekend werd tot op heden door u op deze suggestie niet ingegaan.

Als Vlaamse regering namen we akte van de inventaris en stelden we aan de werkgroep de vraag om de samenwerkingsverbanden met de parketten en de federale diensten nader te onderzoeken. Ik verwacht dan ook nog deze maand een geactualiseerde stand van zaken met vermelding van de knelpunten, positieve ontwikkelingen en actiepunten aan de Vlaamse regering te kunnen voorleggen. Uiteraard zal ik niet nalaten deze commissie daarover dan te informeren.

Uit de huidige stand van zaken blijkt dat er inderdaad nogal wat knelpunten zijn. Een aantal ervan heeft te maken met de bevoegdheidsverdeling en daarbij denk ik bijvoorbeeld aan het spanningsveld tussen de federale bevoegdheid om regels uit te vaardigen voor algemene politie en reglementering op verkeer en vervoer enerzijds, en anderzijds de inhoudelijke bevoegdheid van de Vlaamse overheid op het vlak van wegenbeheer, loodsdiensten en de scheepvaartwegen.

De meeste knelpunten hebben echter te maken met een suboptimale samenwerking. Men heeft het in dit verband over de interdeelstatelijke ad hoc suboptimale samenwerking met de federale overheidsdiensten, de parketten, de rijkswacht en de politie.

In sommige sectoren is sinds kort een positieve kentering merkbaar, met name in de domeinen ruimtelijke ordening, milieu en monumentenzorg. Er werden nieuwe afspraken gemaakt tussen de Vlaamse overheid en de parketten-generaal. Bij de inleiding tot de bespreking van het hoofdstuk justitie, in het kader van de discussienota voor een verdere staatshervorming, heb ik dat al aangegeven. Onder de procureurs-generaal bleek de nodige wil te bestaan om zulke afspraken te maken.

Gelet op de positieve ervaringen met het departement LIN kan deze werkwijze gelden als een voorbeeld voor het overleg met de parketten in de andere beleidssectoren. We hoeven dus niet te wachten op de volgende ronde in de staatshervorming, waarvoor we nu een dialoog voorbereiden, om samen met de federale overheid stappen te zetten. Ik hoop dat we de timing kunnen respecteren en dat we op het einde van de maand al vernieuwingen zullen zien. We zullen daartoe geen kansen laten liggen.

Een andere noodzaak is de evaluatie van de bestaande mogelijkheden om feiten strafbaar te stellen. We moeten veel meer dan in het verleden het instrument van de strafrechtelijke vervolging beperken tot sectoren die cruciaal zijn voor het beleid. Het is dus nodig prioriteiten te stellen, zodat we de beschikbare mensen en middelen kunnen inzetten in de sectoren waar strafrechtelijke vervolging nuttig en efficiënt blijkt. Het gaat er niet om te focussen op een enkel domein, maar wel om het vastleggen van prioriteiten.

Ik onderschrijf de opvatting dat een wijziging van de bijzondere wetgeving bepaalde handicaps van het vervolgingsbeleid kan wegwerken. In afwachting kunnen we een aantal dingen regelen door middel van onderlinge afspraken. Sommige zaken moeten echter institutioneel kunnen worden aangepast.

Ik verwijs naar de nota die de professoren Rimanque, Van Orshoven en Velaers in opdracht van de regering hebben opgesteld over een mogelijke defederalisering van de justitie. We hebben daarbij een toelichting gegeven op 9 december jongstleden. Uw tweede vraag, over het nut van een defederalisering van Justitie, is het voorwerp van een

Van den Brande

verder debat. Uit de nota kunnen we echter nuttige suggesties en denksporen afleiden, onder andere de mogelijkheid om de procureurs-generaal onder het gezag te plaatsen van de regering van hun deelstaat. Die formule werd al naar voren geschoven. Een andere formule bestaat erin een procureur-generaal aan te stellen als rechtstreekse verbindingsmagistraat voor de materiële bevoegdheden.

Ik hoop u begin februari een geactualiseerde stand van zaken te kunnen meedelen. Wat we zonder institutionele wijzigingen kunnen doen, zullen we alvast in samenspraak doen. Toch moeten in de toekomst enkele mogelijkheden worden bekeken die ons een andere rechtsbasis geven om tot een adequaat en effectief vervolgingsbeleid te komen in de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Johan Sauwens : We hebben die bespreking inderdaad reeds gevoerd. We wachten de geactualiseerde inventaris af.

Is er binnen de huidige bevoegdheidsverdeling in de Vlaamse regering iemand speciaal belast met dit soort van contacten, of gebeurt dat door ieder lid

van de regering op zijn terrein ? Is het niet te overwegen om, naar het voorbeeld van de Duitse Länder, iemand te belasten met de coördinatie van de contacten ?

Minister-president Luc Van den Brande : Dat is een van de punten die we nog moeten bekijken. De afspraak is momenteel inderdaad dat iedereen dat doet binnen zijn of haar bevoegdheidsdomein. Voor een algemene benadering moeten we echter een gezamenlijke bijdrage leveren. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de opvolging van de adviezen van de Raad van State. Het is logisch dat die contacten langs mij verlopen. Nu verloopt het echter telkens langs de bevoegde minister.

In de meeste Duitse Länder is er een minister van Justitie, die vaak ook bevoegd is voor Europese Zaken. Het is een kwestie van bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse regering.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.32 uur.*
